

انرژی

مذاکرات جدی ایران و روسیه برای تجارت بزرگ گازی

سعید توکلی، مدیرعامل شرکت ملی گاز ایران از شروع مذاکرات جدی بین ایران و روسیه درخصوص تجارت گازی دوکشور خبر داد و گفت: هنوز جزئیات میزان واردات گاز از روسیه و نحوه انتقال و تحویل آن نهایی نشده است./تسنیم

پول و ارز

یک میلیارد و ۷۸۳ میلیون دلار به سرمایه ایران در صندوق بین المللی پول اضافه می شود

محمدرضا فرزین، رئیس کل بانک مرکزی با بیان اینکه به سرمایه ایران نزد صندوق بین المللی پول یک میلیارد و ۷۸۳ میلیون دلار اضافه می شود، گفت: ۲۵ درصد این افزایش سرمایه از پول های ایران در دیگر کشورها تامین می شود./ایرنا

تعیین سقف اعتباری صدور چک از ۲ هفته آینده

نصرالله پژمانفر، رئیس کمیسیون اصل ۹۰ مجلس گفت: براساس مصوبه جلسه ای که با مدیران بانک مرکزی داشتیم، قرار است تا دو هفته دیگر بانک ها برای متقاضیانی که نخستین دسته چکشان را می گیرند، سقف اعتباری تعیین کنند./تسنیم

تخصیص ارز واردات در مرز ۴ میلیارد تومان

بانک مرکزی از ابتدای سال جاری تا ۹ آبان ماه، ۴۰ میلیارد و ۹۱۳ میلیون دلار تامین ارز مورد نیاز واردات را تامین کرده است. طبق اعلام مرکز مبادله ارز و طلای ایران، بانک مرکزی از ابتدای سال جاری تا ۹ آبان ماه، برای واردات سه گروه کالاهای اساسی و دارو، تجاری و بازرگانی، واردات در مقابل صادرات و همچنین نیازهای خدماتی، مبلغ ۴۰ میلیارد و ۹۱۳ میلیون دلار تامین ارز کرده است./ایسنا

خودرو

رقابت ۷۳ هزار نفر برای خرید ۶ هزار خودروی وارداتی

قرعه کشی سامانه یکپارچه فروش خودروهای وارداتی امروز برای فروش ۶ هزار خودرو بین ۷۳ هزار نفر ثبت نامی قطعی انجام می شود. سامانه یکپارچه فروش خودروهای وارداتی از ۱۷ تا ۲۷ آبان اقدام به ثبت نام از متقاضیان خودروهای وارداتی کرد و در این مدت متقاضیان می توانستند ۵۰ ولایت از سبد محصولات اعلامی را انتخاب کنند./تسنیم

پذیرفته شدگان طرح جایگزینی فقط تا ۲۰ آبان برای مراجعه به مراکز اسقاط فرصت دارند

مهران سالاریه، به گفته رئیس ستاد نوسازی ناوگان حمل و نقل، پذیرفته شدگان طرح های جایگزینی دو خودرو ساز بزرگ که پیامک دریافت کرده اند، تنها تا ۲۰ آبان مهلت دارند ضمن ثبت نام در سامانه ستاد نوسازی به مراکز اسقاط مراجعه و پذیرش شوند./ایسنا

کشاورزی

سرشماری کشاورزی ربطی به یارانه و مالیات ندارد

ژیلا کمایی، رئیس گروه آمارهای منابع طبیعی به کشاورزان اطمینان داد که اطلاعات جمع آوری شده در سرشماری کشاورزی ارتباطی با سازمان هدفمندی یارانه ها و امور مالیاتی ندارد./ایسنا

اشتغال

اشتغال ۱.۹ میلیون نفری تعاونی هادر کشور

مطابق آمارهای موجود ۱۰۴ هزار شرکت تعاونی در کشور در حوزه ها و گرایش های مختلف مشغول فعالیت هستند که این تعداد تعاونی برای یک میلیون و ۹۰۰ هزار نفر اشتغال زایی کرده اند. این میزان اشتغال حدود ۸ درصد اشتغال کشور را دربرمی گیرد. این در حالی است که تا پایان سال گذشته بیش از ۱۰۰ هزار تعاونی فعال با اشتغال زایی ۱.۸ میلیون نفر در کشور فعال بودند که از رشد کمی و کیفی تعاونی ها در این مدت حکایت دارد./ایسنا

بازار جهان

تبادلات تجاری ایران و اقلیم کردستان افزایش می یابد

مصطفی عبدالرحمان عبدالله، رئیس اتحادیه واردکنندگان و صادرکنندگان اقلیم کردستان گفت: تبادلات تجاری ایران و اقلیم کردستان سالانه به ۶ میلیارد دلار می رسد و سعی داریم با ارتباطات بیشتر و امضای تفاهمنامه های بیشتر، این رقم افزایش دهیم./ایرنا

فرصت های شغلی روسیه سعودی یا نوزلی است؟

رئیس جمهور روسیه اظهار کرده که نرخ بیکاری در روسیه همچنان در حال کاهش است. ولادیمیر پوتین، رئیس جمهور روسیه اظهار کرد: نرخ بیکاری در روسیه همچنان به کاهش خود ادامه می دهد و سطح بیکاری برای سومین ماه متوالی در ۲.۴ درصد باقی مانده است./ایسنا

مرسدس بنز انقلابی در بازیافت باتری ایجاد می کند

مرسدس بنز به تازگی یک کارخانه بازیافت باتری خودروهای برقی در کوپنهاگ آلمان افتتاح کرده است. این کارخانه جدید که بخشی از تلاش های جهانی برای پایداری و بازیافت مواد خام است، به تولید مجدد باتری های خودروهای برقی با استفاده از مواد بازیافتی کمک می کند./اقتصاد آنلاین

نرخ سود تسهیلات با مصوبه شورای پول و اعتبار ۲۳ درصد تعیین شده، اما گاهی بانک ها تا ۴۷ درصد آن را افزایش می دهند

بانک ها دور از چشم شورای پول و اعتبار چه می کنند؟

[شهرزند] در حالی نرخ سود تسهیلات با مصوبه شورای پول و اعتبار ۲۳ درصد تعیین شده که گفت وگو با صاحبان بنگاه های تولیدی و تجاری نشان می دهد این نرخ در عمل و پای قرارداد تا ۴۷ درصد هم بالا می رود. با تغییر دولت و حضور تیم اقتصادی جدید، رویکرد وزیر اقتصاد برای حمایت از بازار سرمایه، افزایش نرخ دلار نیما و کاهش نرخ سود بانکی اعلام شده است. همتی بارها از نرخ سود بالا انتقاد کرده و حتی گفته که با رئیس کل بانک مرکزی هم درباره کاهش نرخ صحبت هایی داشته است. با توجه به حمایت دولت از کاهش نرخ سود بانکی احتمالاً باید در آینده نزدیک شاهد تشکیل جلسه هیات عالی بانک مرکزی و تصمیم گیری در این باره باشیم. طبق مصوبه شورای پول و اعتبار، نرخ سود تسهیلات ۲۳ درصد و سقف نرخ سود سپرده های بانکی هم ۲۲،۵ درصد است. اما نکته مهمی درخصوص نرخ سود تسهیلات بانکی وجود دارد که مخصوصاً مشکلاتی را برای فعالان اقتصادی و تولیدکننده ها به وجود آورده است.

یک چهارم وام ها بلوکه می شود

نحوه محاسبه سودهای نجومی برای وام های بانکی مجزا از پولی است که در ابتدای پرداخت تسهیلات به اجبار در حساب وام گیرنده بلوکه می شود؛ بانک ها به ویژه بانک های خصوصی، علاوه بر وثائق، ۲۵ تا ۲۵ درصد مسدودی اعلام می کنند. این در حالی است که طبق بخشنامه ابلاغ شده، بانک ها به هیچ عنوان اجازه اخذ وجه قبل و بعد از پرداخت تسهیلات را ندارند، اما حرف های صاحبان بنگاه های تولیدی و تجاری نشان می دهد که این قانون اجرایی نمی شود.

محاسبه نرخ سود سالانه با قیمت روز بهره

از طرفی هم تسهیلاتی که مدت بازپرداخت آنها بلندمدت باشد از سال اول به بعد مشمول بهره بانکی روز می شود. هر چند دلیل سیاستگذار برای تعیین نرخ بهره افزایشی، کنترل نقدینگی و تسلط بر بازارهای موازی است اما به علت توسعه یافتگی صنعت در ایران، بازار کسب و کار و تولید نمی تواند در فضایی که براکسویستم بانکی و نرخ بهره حاکم است زیست کرده و تداوم داشته باشد.

بهای تمام شده تسهیلات بانکی تولید ۳ برابر سود تولید است

بخش عمده مولد کشور متاثر از قیمت گذاری دستوری است و نمی تواند حاشیه سود بیش از ۱۰ تا ۱۵ درصد برای خود متصور باشد. در چنین شرایطی نرخ بهره بانکی از سود تولیدکننده ایرانی پیشی گرفته است و به ۳ تا ۳ برابر سود حوزه تولید به ویژه در صنعت رسیده است. متنوع سازی روش های تامین مالی برای حوزه تولید و بازار کسب و کار در ایران سال های زیادی است که پشت درهای بسته مانده است و هر چند سیاستگذار مالی و متولی صنعت در حکمیت از طیف گسترده تامین مالی سخن می گوید اما هنوز روش هایی مانند حضور در بازار سرمایه به عنوان یک ابزار تامین مالی، جذابیت های لازم برای بنگاه های تولیدی ایران را ندارد و ترجیح تولیدکننده به تداوم مراد به بانظام بانکی و بهره مندی از اوراق بدهی است. تقاضای بالا برای تسهیلات تولید و کسب و کار سبب شده تا نظام مالی اهتمام چندانی به بازگشت نرخ بهره به نقطه تعادلی نداشته باشد. در سوی دیگر این معادله هم صاحبان بنگاه های اقتصادی قرار دارند که با وجود تورم تولید و هزینه های سرپا، هر ساله با کاهش نقدینگی مورد نیاز بنگاه روبه رو هستند و باید هزینه های از دست رفته را از سریع ترین راه ممکن که هم اکنون دریافت تسهیلات است، جبران کنند.

نرخ بهره در کشورهای دیگر

هر چند نرخ بهره بانکی متاثر از نرخ تورم سالانه است اما بسیاری از کشورها برای جبران فرصت های سرمایه گذاری اقدام به کاهش نرخ بهره بانکی سالانه کرده اند تا سرمایه های بازار کسب و کار به ویژه تولید ضمن حفظ، به سمت پروژه های توسعه هم پیش رود؛ نمونه این تجربه را می توان در نظام بانکی ترکیه مشاهده کرد که طی سال های گذشته با وجود تورم ۲۰ تا ۲۰ درصدی اما توانسته نرخ بهره خود را در بیشتر سال ها کمتر از ۴ درصد تثبیت کند. اگر بازار کشورهای همسایه هم فراتر بگذاریم و تجربه کشورهای توسعه یافته را مدنظر قرار دهیم نرخ بهره بانکی در کشورهایی مانند ژاپن در سال های اخیر منفی هم بوده است که تأثیر آن در نرخ تشکیل سرمایه و ثبات بازار و تولید نیاز به توضیح اضافه ندارد.

دور زدن بانک ها به دلیل کمبود منابع

حسن گلمرادی، عضو هیات علمی مؤسسه عالی آموزش بانکداری ایران و کارشناس امور بانک به شهرزند توضیح می دهد که یکی از دلایل افزایش بهره بانکی بحث تورم است؛ وقتی تورم بالا باشد تقاضا برای تسهیلات بالا می رود و چون تقاضا از عرضه بیشتر است بانک ها نرخ بهره را افزایش می دهند. او به بحث نقدینگی نیز اشاره می کند و می گوید: یکی دیگر از دلایل افزایش نرخ بالای سود بانک ها بحث نقدینگی است. هم اکنون فشار بالایی روی بانک ها وجود دارد و بانک ها در مدیریت ریسک نقدینگی، چون منابع کمی در اختیار دارند این مبالغ را با سود بالا ارائه می دهند. گلمرادی با اشاره به اینکه تامین مالی بانک ها نیز هم اکنون مشکل است تصریح می کند: مشکل بانک ها جذب منابع با نرخ بالا است. یعنی وقتی آنها با نرخ های بالا منابع مالی بانک را تامین می کنند پرداخت وام با نرخ ۲۳ درصد برایشان گاهی به معنی ضرر است و آنها ناچارند در برخی مواقع این وام ها را تا حدود ۳۲ درصد بالاتر به مشتریان ارائه دهند. این کارشناس امور بانکی بر این باور است که تامین هزینه های اداری و غیراداری بانک ها را هم باید به این بخش اضافه کنیم چرا که قیمت تمام شده پول در بانک ها بالاست و شرایط ناترازی بانک ها سبب می شود که در تامین منابع مالی و تسهیل منابع با دستورالعمل شورای پول و اعتبار کار نکنند و به صورت غیررسمی نرخ سود را بالا ببرند.

تولیدکنندگان برای حفظ آمار تولید و سهم خود از بازار در برخی موارد اجرای طرح های توسعه ای ناگزیر به استفاده از روش های مختلف تامین مالی هستند؛ مرسوم ترین روش در صنعت ایران بهره مندی از وام ها و تسهیلات بانکی برای بنگاه های تولیدی است که البته سازوکار تعیین شده برای پرداخت تسهیلات و بازپرداخت آن، به جای حل مسئله تولید، خود به یکی از چالش های بنگاه ها تبدیل شده است.

آزمون و خطای دولت هاد تغییر نرخ سود

نحوه محاسبه و پرداخت تسهیلاتی که سالانه برای بخش تولید و صنعت کشور در نظر گرفته می شود، به گونه ای است که با اهداف پرداخت وام به حوزه تولید در تناقض است و به جای پوشش تورم تولید به تورم در این بخش دامن می زند. برخی کارشناسان معتقدند که آزمون و خطای دولت با نرخ سود بانکی به بهای ایجاد تکانه در هزینه های زندگی مردم و نیز بنگاه های و واحدهای تجاری و تولیدی در کشور تمام می شود.

کسب و کارها در گرو وام های بانکی

محمدرضا انبیاپی، دبیرکل انجمن کسب و کار ایران به شهرزند می گوید: متأسفانه سود بانکی به روش های مختلف مشکلاتی را بر سر راه کسب و کارها ایجاد می کند. در واقع بانک محصول خود را که همان پول است در اختیار افراد قرار می دهد و سودهای بیشتری نسبت به آنچه گفته شده دریافت می کند. او ادامه می دهد: بسیاری از صاحبان کسب و کارها که قصد شروع کار دارند گاهی از این گلایه دارند که بانک ها اعداد عجیب و غریبی دریافت می کنند؛ در واقع این سود مرکب است که به پنهان های مختلف و تحت نام های متفاوت از افراد دریافت می کنند. او بر این باور است که حاشیه سود کسب و کارها با این روش ها کم شده و نمی توانند خودشان را در بازار پیدا کنند و خیلی زود از گردونه رقابت خارج می شوند.

بانک ها چه می گویند

بانک ها مدل های متفاوتی برای پرداخت تسهیلات دارند و نرخ های متفاوتی هم اعمال می کنند، هر چند نرخ سود بانکی به صورت رسمی ۲۳ درصد اعلام و تبلیغ می شود اما در زمان محاسبه و قرارداد بانک با صنعتگران یا فعالان اقتصادی، این نرخ به صورت متغیر بین ۳۸ تا ۴۷ درصد در نوسان است. با توجه به اینکه ۹۰ درصد تامین مالی بنگاه های اقتصادی در ایران از طریق سیستم بانکی انجام می شود، مدل هایی مانند خرید دیون، مبادجه، مضاربه، انتشار گواهی و..... بین وام گیرندگان و بانک وجود دارد که هر کدام بسته به هزینه هایی که در آن پنهان شده است، در نهایت نرخ سود متفاوتی را رقم می زند. اما در مجموع وام های بانکی شامل هزینه هایی همچون نرخ کارکرد، وثایق ملکی، سپرده قانونی، نرخ بیمه و.... است. انبیاپی می گوید: این وضعیت برای افرادی که در حوزه صادرات و واردات کار می کنند بسیار رقم های بالاتری است چرا که وقتی صحبت از خرید دین از بانک های خارج از ایران می شود، علاوه بر ۲۳ درصد نرخ بهره بانکی، ۱۰ تا ۲۰ درصد هم بابت نرخ سپرده قانونی و ۳،۵ درصد هم به عنوان سود کارمزد به بانک در ازای دریافت خرید دین باید پرداخت شود؛ یعنی که اسما ۲۳ درصد است در مجموع ۴۱،۵ درصد محاسبه می شود. او به این نکته اشاره می کند که اکثر کسب و کارها خصوصاً آنها که تازه شروع به کار می کنند با این سودها دچار مشکل می شوند زیرا بانک ها اعلام می کنند در صورت داشتن معدل حساب تنها ۳،۵ درصد به کارمزد آنها اضافه می شود اما فردی که کسب و کار کوچکی دارد و یا اینکه تازه شروع به کار کرده قطعاً معدل حساب قابل توجهی نخواهد داشت. این در حالی است که گاهی جلوی همین وام ها با کارمزدهای بالا هم گرفته می شود.

وثیقه ملکی؛ سدی بزرگ پیش پای تسهیلات توسعه

یکی دیگر از مشکلات واحدهای تولیدی و صنعتی برای دریافت تسهیلات از نظام بانکی به وثایق و ضمانت نامه های درخواستی بانک ها برمی گردد؛ در شرایطی که طرح توجیهی تولیدکنندگان مورد قبول بانک قرار گیرد و روند تشکیل پرونده تسهیلات آغاز شود، نوبت به ضمانت بانکی می رسد. با وجود تأکید قانون بر عدم الزام سپردن وثیقه ملکی به بانک ها، دستگاه ها، سایر مؤسسه ها و شرکت ها از سوی تولیدکنندگان، اما غالب تسهیلات بانکی به حوزه تولید، تنها با سپردن وثیقه ملکی امکان پذیر است؛ نکته مهم در اینجا است که وثایق ملکی مربوط به طرح تولید و توسعه هم مورد قبول بانک ها قرار نمی گیرد و باید وثیقه ای خارج از طرح به بانک ارائه شود. در وضعیتی که تولیدکننده با کمبود نقدینگی و سرمایه در گردش روبه رو است و فلسفه حضورش در سیستم بانکی برای دریافت تسهیلات هم این موضوع است، نگاه انقباضی سیاستگذار سبب شده تا هزینه های بسیار گزاف و در برخی موارد خارج از توان تولیدکننده به آنها تحمیل شود.